

Federico Fellini (20 stycznia 1920 w Rimini - 31 października 1993 w Rzymie)

*Pewien reżyser z miasta Rimini,
dla ułatwienia nie Rossellini,
"La stradę" stworzył,
Oscara dożył,
wśród gwiazd brylował, to sam Fellini.*

(ebs, 20.1.2015)

*Pewien reżyser z miasta Rimini,
dla utrudnienia nie Pasolini,
wskrzesał Casanowę,
więc straciłam głowę,
dzięki za odlot, Panie Fellini.*

(ebs, 20.1.2016)

Federico Fellini, włoski reżyser i scenarzysta filmowy, znany jest ze swojego barokowego, cyrkowego stylu. Czołowy przedstawiciel europejskiego kina autorskiego nawiązujący do włoskiego neorealizmu kina lat 40. i 50. jest autorem "La strady", "Słodkiego życia", "Nocy Cabirii", "Amarcordu", "Casanovy" czy "Osiem i pół", uważanego za jego magnum opus. Wieloletni współpracownik kompozytora Nino Roty.

<https://www.youtube.com/watch?v=oYbcSh18aMI>

Jego filmy otrzymały cztery Oscary dla najlepszego filmu zagranicznego (1956, 1957, 1963, 1974). W 1993 otrzymał Oscara honorowego za całokształt twórczości.

<https://www.youtube.com/watch?v=1Xs5kbd6gtE>

Fellini urodził się 20 stycznia 1920 roku w Rimini, małej miejscowości nad Adriatykiem. Jego ojciec był komiwojażerem, którego często nie było w domu, a matka - gospodynią domową; nie byli szczęśliwym małżeństwem. Reżyser wielokrotnie opowiadał, że w wieku 7, 8, 9, albo 12 lat (w zależności od wersji) uciekł od rodziców i przyłączył się do wędrownego cyrku. Najbardziej dramatyczna wersja mówi o tym, że po miesiącu policja przyprowadziła go z powrotem do domu. Jego matka kategorycznie temu zaprzeczyła, choć przyznała, iż cyrk zrobił na nim wielkie wrażenie, ale nigdzie nie uciekał.

Tęskniąc za przygodą i wielkim światem, młody Fellini nie wykazywał zainteresowania szkołą. Po jej ukończeniu (w 1938 roku) opuścił Rimini i udał się do Florencji. Zajmował się tam pisaniem opowiadań i rysowaniem karykatur do magazynu satyrycznego. Następnie przeniósł się do Rzymu, gdzie poznał Aldo Fabriziego - aktora rewiowego, dla którego napisał później serię humorystycznych monologów i skeczów radiowych. Występowała w nich młoda aktorka Giulietta Masina; wkrótce poznali się, a w 1942 wzięli ślub. Mieli jednego syna (Pier Federico, ur. 1945).

Fellini, uzdolniony plastycznie, dysponował łatwością tworzenia ilustracji. Początkowo znany i ceniony był jako rysownik, zaczął też pisać. Jednak kochał kino i pragnął tworzyć filmy. Szybko rozwijał swój warsztat artystyczny. W Rzymie zaprzyjaźnił się z mistrzem włoskiego neorealizmu Roberto Rossellinim, który zaprosił go do współpracy nad scenariuszem, na podstawie którego powstał film "Rzym, miasto otwarte".

Doświadczenie neorealizmu jako metody pracy reżysera i jego postawy otwarcia na rzeczywistość społeczną było dla Felliniego ważne, on sam jednak jako artysta pragnął ten styl przekroczyć.

Fascynowała go sztuka kreacyjna i wizjonerska: barok, ekspresjonizm, surrealizm, w tym współczesny malarz nadrealista Balthus (o którym po latach napisał esej). Cenił psychologię głębi Junga i jego pochwałę sztuki wizyjnej jako metafizycznie prawdziwej. Bliska mu była, z baroku i romantyzmu wysnuta, idea syntezy sztuk. Wymagało to kształtowania od podstaw własnego języka artystycznego.

Federico Fellini zmarł 31 października 1993 w Rzymie.

<https://www.youtube.com/watch?v=rc8F3Y2zIK0>

* * *

- *Cenzura jest to reklama na koszt państwa.*
- *Gdybym miał zrobić film o życiu żelówki, skończyłbym opowieścią o mnie.*
- *Istniejemy tylko w tym, co robimy.*
- *Kto powiedział, że ludzie mają być szczęśliwi?*
- *Na ogół staram się nie oglądać swoich filmów, żeby uniknąć stresu. Kiedy je widzę nawet po wielu latach, z żalem wspominam sceny, które trzeba było wyciąć i stale mam ochotę coś zmienić.*
- *Nie ma końca. Nie ma początku. Jest tylko niezaspokojona pasja życia.*
- *Nie mogę patrzeć na rzeczy z dystansem, np. poprzez kamerę. Nigdy nie przykładam oka do kamery. Do diabła z obiektywem. Chcę być pośrodku rzeczy. Muszę wiedzieć wszystko o każdym, kochać wszystko wokół mnie.*
- *Odkąd zostałem reżyserem, przestałem chodzić do kina; boję się, że nieświadomie zacznę kogoś naśladować.*

* * *

Anita Ekberg, muza Felliniego, zmarła 11 stycznia 2015 roku w Rocca di Papa niedaleko Rzymu w wieku 83 lat.

* * *

Tu wspominam nie tylko swojego tatę, swoich rodziców, ale też filmy Felliniego.